

שגור שני בביאפרה

להטן ביאפרה

לא נחשה

כבוד היושב ראש, כנסת נכבדה.
ביום הרביעי שעבר זכתה הכנסת השישית באחד מרגעיה הגדולים. חדרה בתחושת אחריות היסטורית, נרגשת ומועצת עד למעמקי נשמתה מרצה העם בביאפרה, היא התעלה משיקולים אישיים וסיעתיים, מענייני יוקרה ומשמעת. בהצבעה מצפונית ודמיונית, היא החליטה לקיים את הדיון הזה במליאה. אני קורא לכנסת להתעלם מכל העניינים הפעוטות והקטנוניים שנתלו להכרעה מצפונית זו, מכל ההתנצחויות בכנסת ובקצוותיה ואף בדברי שריהחוק היום.

אף שנחלקה בעניין של נוהל, היתה הכנסת הריבונית של מדינת ישראל מאוחדת מקיר אל-קיר, ללא הבול של סיר

עו והשקפה, מול פני ה-
זוהי. נשכח את הכל —
הכל! — זולת התופעה
האחת, המפלגתית: רצח-ה-
עם. בחמישה הימים שחלפו
מאז אותה הצבעה, ניספו ב-
ביאפרה חמישים אלף בני-
אדם נוספים. חמישים אלף
איש ב-120 שעות.

זוהי הבעיה, זהו ה-
נושא. ולעומתו — כל ה-
שאר הוא כאן וכאן.

לא, פעמיים לא!

כבוד היושב ראש, שתי
שאלות מוזקרות לעינינו ב-
שעה זו:
האם מותר לנו, מול פני
הרצח ההמוני של ילדים ו-
חינוקות, להסתפק בתגובות
של שיגרה ובמעשים של
שיגרה, ולו גם תגובות נכר-
נות, ומעשים טובים?
תוך כיבוד זיכרם
של שישה מירידיהם,
אני קורא לכנסת לה-
שיב: לא!

והשאלה השנייה: האם
מותר לנו, מול מלחמת-ה-
רור אפופת גבורה וסבל בל-
תראש, לנקוט מדיניות
חזק אינטרסנית, אנוכית,
המבוססת על שיקולים שיג-
רתיים?

תוך כיבוד זיכרם של
חללי מלחמת-השיח

רור שלנו, אני קורא לכנסת להשיב: לא!
לגבי שתי השאלות גם יחד מוטלת עלינו, על מדינת קורבנות-השואה, על מדינה שכבשה
את עצמאותה בסערות-מלחמה, להעמיד את צו המצפון מעל לכל שיקול אחר.

מסר-העשן ה"הומאניטרי"

כבוד היושב ראש, מול פני הרצח ההמוני אליא נאמר: עשינו יותר מאחרים, קצת
יותר, ואף הרבה יותר. כי כל אשר עשינו, בדרך השיגרה עשינו, ואין השיגרה תואמת
את המימדים המחרדים של השואה.

בימים האחרונים נעשה נסיון שיטתי להרגיע את מצפון העולם,
להרגיע אף את מצפוננו שלנו.

משלחות הומאניטריות שונות סיירו בביאפרה, והבטיחו לפעול למען ההצלה. פס ושם
נעשו דברים טובים וברוכים, ובחזאי עוד ייעשו מעשים כהנה וכהנה. בניהאמי הופגשו
ממשלות ניגריה וביאפרה והחלו שיחות על סדר.

אולם בינתיים נמשך המוות, נמשך הרצח, ויש סכנה נוראה שכל
המעשים הטובים, והשיחות הטובות, אך יסיחו את דעת העולם, ואת
דעתנו שלנו, מן העובדה הפשוטה: שצפויה השמדה של מיליונים,
שיימשך רצח-העם בביאפרה.

בשבוע שעבר כינס מפקדי-ביזיו של צבא-ניגריה מסיבת-עיתונאים, ובאוני עשרות
עיתונאים מכל רחבי העולם, שדיחו בכל עיתוני העולם, הוא אמר שאין להגנים בחשיבות
טיבלם של ילדי ביאפרה.

הוא אמר: "אם ניתן להעביר מוזן למורדים, הם יתנו את המוזן לחייליהם הגדעים
ברעב. לכן אסור לנו לתת להעביר את המוזן. אם בגלל זה ימותו גם ילדים, הרי אי-אפשר
לשנות את הדבר. פיטוסטים הומאניטריים לא ישנו את דרכי מלחמתנו!"

(המשך בעמוד 50)

אשר עלה דויד הכהן, הדובר העיקרי
של מע"י, על הדוכן כדי לנאום על
פרשת ביאפרה, הוא ניפנף בזרועותיו כלפי,
תוך כדי הליכה. לאחר מכן הקדיש כימעת
את כל נאומו לחיכות על הנאום שלי. גם
חברי-כנסת אחרים התייחסו אלי כאילו
הייתי, כדברי אחד, "השגריר של ביאפרה".
מדוע? האם רק מפני שהגשתי את ה-
הצעה הראשונה לסדר-היום, ופתחתי את
החיכות המקורית? האם מפני שתבעתי את
התביעה המדינית הברורה והחד-משמעית
ביותר — להכיר במדינת ביאפרה?
ואולי מפני שגישתנו לבעיית ביאפרה
תואמת לגמרי את גישתנו לכל שאר ה-
בעיות — מפלסטיין עד וייאס-נאם ועד דרום-
אפריקה — ואיש לא חשד בנו כי אנו
משתמשים בפרשה זו לשם השגת פירסומה.
על-כיל-פנים, באמת הפכנו השבוע למעין
שגרירים של ביאפרה. לחמנו את מלחמתה
בכמה וכמה חזיתות.

"מעשים דרמאטיים"

מלחמה האמיתית והעיקרית היתה,
כמובן, בין הקו של שריהחוק לבין הקו
שלנו. בשטח ההומאניטרי לא היתה גישת
אבא אבן בלתי-שיגריתית די הצורך. בשטח
המדיני הוא שלל בהחלט כל מיחזה הכרה
בביאפרה.

כשפתח את החיכות, כלל לא הזכיר אבן
אף במילה אחת את השם "ביאפרה". ה-
נושא הרשמי שעמד לדיון, על-פי הצבעת
ה"המורדים" נגד אבן לפני שבוע, היה "רצח-
עם בביאפרה". אך השר דיבר רק על
"חבלים של ניגריה".

הנאומים בחיכות — שלנו ושל אחרים
— הכריחו את אבן לסגת מעמדה זו, לפחות
להלכה. בנאומי-הסיכום שלו כבר הזכיר את
ביאפרה חצי-חריסר פעמים. אך הוא הוסיף
לשלוש לחלוטין את גישתו המדינית:

אבא אבן: ... המפתח מצוי, לדעתי,
במילה אחת, המופיעה בנאומי המעניין של
חברי-הכנסת אבנרי, בו דובר על הצורך ב-
יזומות דרמאטיות. אני מצדד ביוזמות
כנות ויעילות. המילה "דרמאטיות" מכוננת
אל הברק החיצוני של המעשה. הייתי רוצה
שנקלע לתוכנה הפנימי ויעילותה המעשית
של פעולתו. לא מעשים דרמאטיים דרושים,
אלא מעשים כנים, מעשיים ואמיתיים.

כאילו יש סתירה בין מעשה כן, מעשי,
אמיתי — ודרמאטי, מעשה שיש בעצם
צורתה, "החיצונית" לעורר את העולם מ-
שלוותו. היישוב העברי לא עשה מעשה
כזה בימי השואה באירופה. אבן אינו רוצה
לעשות מעשה כזה גם היום.

זוהי חולשתו של אבן — אי יכולתו ה-
מוחלטת לחרוג מגישות שיגריות, גם
כאשר העניין עצמו חורג מכל שיגרה. מבחי-
נה זו היתה הביקורת עליו צודקת — ואולי
זוהי הסיבה שפגע כל כך גם מן הביקורת
המוגזמת שנתמחה עליו בעיתונות. בשעת
החיכות היה נידמה, לעיתים, כי הנושא אינו
רצח-העם בביאפרה, אלא הקאריקטורה של
זאב על אבא אבן בהארג. עד כדי כך, ש-
קראתי לאחר הנאומים קריאתי-ביניים:

אורי אבנרי: אין אפשר לדבר ב-
נשימה אחת על רצח-העם בביאפרה ועל
הפגיעה שפגש שריהחוק? איזו דיספרופור-
ציה נוראה יש כאן!

השמדת-עם

עניין פנימי?

כלל, ראיתי חובה לעצמי ללוח
ויכוח זה בקריאות-ביניים, כדי לתקן
דברים בו במקום. למשל, טען זאב צור,
כי אסור לנו להתערב בעניין המדיני ב-
ניגריה, כי "זוהי שאלתם של העמים החיים
במקום".

אורי אבנרי: ניגריה רוצה לפתור את
הבעיה על-ידי השמדת-עם. האם זהו עניין
פרטי שלהם? זוהי השאלה!
או כאשר דיבר נציג ריקה, והשמיע
דברים שהוכיחו את ימי סטאלין בצביונות:
תופיק טובי: ... העזרה הסובייטית
ניתנת מתוך דאגה לכך שהאימפריאליסטים

ינצלו את הסיכסוך האומלל הזה לרעת עמי
ביאפרה ויתר עמי ניגריה.
אורי אבנרי: זוהי עזרה של מוות!
תופיק טובי: ... נכון עשה שריהחוק,
לדעתי, שביקש לכוון את צעדי-ישראל להג-
שת סיוע ועזרה הומאנית לסובלים מבני-
ניגריה, במלחמה הזאת.

אורי אבנרי: סוף-סוף יש הבנה בין
לבין שריהחוק.
תופיק טובי: נכון ציין שריהחוק מר
אבא אבן... שאין הממשלה רואה זכות
לעצמה להתערב בשלב זה בשאלת מיסטר-
הפנימי של ניגריה.

אורי אבנרי: זהו פסק-דין חמור על
שריהחוק!

ובעת נאומי של נציג המסד-ל;
יצחק רפאל: מותר לנו להגיד: אל
לנו להתערב בענייני-פנים, במה שנוגע ל-
צורת הממשל בניגריה.

אורי אבנרי: זה לא ניגריה, זה
ביאפרה.

יצחק רפאל: ... הצלת ילדים ממחזה
ורעב אינה בסתירה ללאומיות אמיתית ו-
צדקה. כמונו מסוגלים להבין זאת אנשי
ביאפרה ואחרים, ממנהגי-איזורים. אנו כי-
יהודים...

אורי אבנרי: את מי אתה מאשים
בהרעבת ילדים, אדוני? הרי זה דבר איום
שאתה אומר פה. את ביאפרה אתה מאשים?
וכך נמשך החיכות, עד לקבלת-ההחלטות.
אבן דרש מהכנסת לקבל החלטה שבה אין
זכר למילה "ביאפרה", והמדינת באופן
סתמי ביותר על צעדים הומאניטריים. החלט-
נו להגיש הצעת-ההחלטה שלנו, והסכמנו
לעשות זאת בשותף עם המרכז החופשי,
שדגל בעמדה דומה. רצינו להסגין בכך ש-
ישנה גישה אחרת בישראל.

יחד עם זאת רצינו שקריאת-הכנסת לי-
פרלאמנטים העולמיים תהיה פה-אחד, ולכן
החלטנו להצביע גם בעד הצעת-הרוב. אולם
דרשנו כי לפחות פעם אחת יופיע בה השם
"ביאפרה". לבסוף הצעתי לברוך אונייה
ממע"י פשרה: להקדים להחלטת-הרוב סעיף
של הקדמה, בה נאזכר כי החיכות נערכ
על הצעות-לסדר-היום בעניין "רצח-העם ב-
ביאפרה". פשרה זו נקבלה, וההחלטה היתה
פה-אחד. בעד הצעתנו הנפרדת שלנו הצביעו
רק המרכז החופשי ואנחנו.

באותה שעה עצמה ניסחנו קריאה של
קבוצת חברי-כנסת לעם בישראל, למען הוד-
הות עם ביאפרה והחשת עזרה לארך זו.

סטודנטים, ציכים ושפות-הים

ל זה היה, כמובן, נוסף על פעילותנו
הרגילה. בין השאר:

- ניסינו לשווא להעלות את עניין ציכר-
סלובקיה לדיון בכנסת. הנשיאות שללה את
דחיפות הצעתנו: "הבעת הזוהרת ישראל עם
ציכוסלובקיה, נוכח האיום הסובייטי עליה".
- הנשיאות שללה את דחיפות הצעתנו
על "המצב החמור בחופי-הרצח בשטח-הים".
- נימנעתי מהצבעה על שיגור מישל-
חתינוצר לגרמניה, אחרי שסגן שריהחוק
הסביר כי בעניין זה ניכנה הממשלה ל-
לחץ גרמני. הסברתי בנאום קצר את גישת
נו: עלינו לעודד את הנוצר הגרמני הטוב,
שיעמוד במאבק נגד הנוצר הניאונאצי.
- קיבלתי תשובות שרים על שאלות
שלנו בעניין הפקעת הבתים הערביים ב-
שכונת אבו-טור; בעיית המשכנתות הצמור;
דול; מכירת אבני רחבת הכותל המערבי;
הכאת נערה על-ידי שוטר בתל-אביב; הפרעת
משרד-הדתות לשיפון האחרים ההיסטוריים
בירושלים המזרחית; שמירת כללי אמנת
גינה לגבי עציים בשטחים המזרחיים;
תייך רומניה בסיכסוך הישראלי-ערבי;
חקירת האשמותיו של פרקליט ישראלי, כי
עציר ערבי משכם עונה קשות בחקירה
(דיון הודיע שחזרת-החקירה שמונתה על-
יו טרם סיימה את עבודתה).
- תבעתי משרד-הבטחון להתחשב בשנת-
הלימודים של הסטודנטים, ולא לקרוא אותם
למילואים פעמיים בשנת-לימודים אחת.
- משה דיין: פקודת מסכיל 310825
קובעת סייגים בקריאה לשרות-מילואים של
סטודנטים. כאשר צורכי השרות מחייבים